

Udsnit af Frederiksborgs håndkolorerede fotografiske kopi af Bayeux-tapetet. Pressefoto/Frederiksborg

Verdens mest berømte vægtæppe findes også på Frederiksborg – næsten

Bayeux-tapetet er på alles læber, når det næsten 1000 år gamle mesterværk nu indtager London. Men også på Frederiksborg kan man komme helt tæt på den 70 meter lange fortælling om slaget ved Hastings. Her findes en historisk, fotografisk kopi af Bayeux-tapetet fra 1878, skabt med datidens mest moderne teknologi og håndkoloreret farve for farve. Omkring 20 meter hænger i dag fremme på museet – sammen med intet mindre end Danmarks svar på Bayeux-tapetet: Den 37 meter lange Frølich-frise om danskernes erobringstogter i England omkring år 1000.

Heste og ryttere, drabelige slag, skibe på åbent hav og en pil gennem et øje. Bayeux-tapetet folder erobringen af England i 1066 ud som én lang, dramatisk billedfortælling. Det næsten 70 meter lange værk blev skabt kort efter slaget ved Hastings og er i dag et af verdens mest berømte værker fra middelalderen.

Når udstillingen *The Bayeux Tapestry* åbner på British Museum i London den 10. september, bliver Bayeux-tapetet centrum for international opmærksomhed. På Frederiksborg har den berømte fortælling imidlertid været en del af museet i næsten 150 år.

1878: Et verdensberømt værk til Frederiksborg

Allerede inden Carlsberg-grundlægger J.C. Jacobsen grundlagde et nationalhistorisk museum på Frederiksborg, havde bryggeren planer om at erhverve en gengivelse af Bayeux-tapetet.

I 1878 besluttede museets bestyrelse at bestille en fotografisk kopi hos Arundel Society i London. Det var ikke nogen andenrangs erstatning for originalen. I anden halvdel af 1800-tallet var kopier af verdens store kunst- og kulturhistoriske værker både eftertragtede og betydningsfulde. De gjorde det muligt at samle og opleve kunst og kulturarv fra nogle af verdens vigtigste samlinger – uden at originalerne forlod deres hjem. Samtidig var fotografiet stadig en forholdsvis ny teknologi. Muligheden for at gengive et så enestående værk som Bayeux-tapetet fotografisk vakte begejstring.

Frederiksborg modtog en farvelagt fotografisk gengivelse, der blev installeret som en billedfrise gennem seks rum i Konge- og Prinsessefløjen. I dag hænger omkring 20 meter fremme på museet.

Middelalderen skulle træde levende frem

At det nyoprettede museum ønskede sig netop Bayeux-tapetet, fortæller også noget om den måde, man dengang ønskede at fortælle historie på. Museet skulle føre gæsten kronologisk gennem historien fra kristendommens indførelse og helt frem til samtiden. Selvom Bayeux-tapetet ikke fortæller dansk historie, blev det betragtet som en enestående kilde til middelalderen: Til våben og klædedragter, arkitektur og skibsbygning – og til, hvordan mennesker levede og førte krig for næsten 1000 år siden.

På Frederiksborg fik Bayeux-tapetet derfor plads i museets middelalderrum sammen med blandt andet statuer af Gorm den Gamle og dronning Thyra, gipsafstøbninger af Jellingestenene og kopier af vikingeskibet fra Gokstad.

300 glasplader, æggehvide – og otte farver

Frederiksborgs Bayeux-tapet er samtidig et fascinerende stykke fotografihistorie. For at skabe en fotografisk gengivelse i original størrelse blev Bayeux-tapetet fotograferet på omkring 300 glaspladenegativer. Hver målte 28,8 x 28,8 centimeter.

Fotografierne blev fremstillet med den såkaldte albuminteknik, som var en af 1800-tallets mest udbredte fotografiske teknikker. Papiret blev dækket af en blanding af æggehvide og salt og derefter gjort lysfølsomt med sølvnitrat.

Herefter blev fotografierne håndkoloreret i otte forskellige farver, monteret på lærred og understøttet af fyrretræ. Arbejdet var så præcist, at strukturen i det næsten 1000 år gamle broderi stadig træder tydeligt frem i den fotografiske gengivelse.

Frederiksborgs kopi er højst sandsynligt håndkoloreret i den britiske fotograf Joseph Cundalls atelier og fremstillet efter E. Dosseters glaspladenegativer. To tilsvarende kopier findes på det verdensberømte Victoria and Albert Museum i London.

Og så hænger Danmarks svar på Bayeux lige ved siden af

Historien stopper imidlertid ikke med kopien. For på Frederiksborg findes også et dansk værk, der er direkte inspireret af Bayeux-tapetet: Lorenz Frølichs 37 meter lange frise om danskernes erobringstogter i England omkring år 1000.

Frølich havde selv set Bayeux-tapetet i Normandiet i 1868. Da han siden fik til opgave at skabe en monumental billedfortælling til Frederiksborg, blev det berømte middelalderværk en vigtig inspiration. Frisen stod færdig i 1886 og lader vikinger, skibe, kampe og dramatiske begivenheder løbe hen over væggene i ét langt billedforløb. Danskerne havde erobret England allerede i 1013, mere end 50 år før Vilhelm Erobreren. Og det ville man gerne vise på Frederiksborg.

Dermed kan man på Frederiksborg i dag opleve både en historisk gengivelse af et af verdens mest berømte middelalderværker og 1800-tallets danske svar på det.

FAKTA · Frederiksborgs Bayeux-tapet

1878: Frederiksborgs bestyrelse beslutter at bestille en fotografisk gengivelse af Bayeux-tapetet hos Arundel Society i London.

Ca. 20 meter: Er i dag udstillet på Frederiksborg.

Ca. 300 glaspladenegativer: Blev brugt til den fotografiske gengivelse i original størrelse. Hvert negativ målte 28,8 x 28,8 cm.

8 farver: Fotografierne blev håndkoloreret i otte forskellige farver.

Albumin: Kopien er fremstillet med albuminteknik, hvor papir blev behandlet med blandt andet æggehvite og gjort lysfølsomt med sølvnitrat.

FAKTA · Frølich – Danmarks svar på Bayeux

37 meter: Lorenz Frølichs monumentale billedfrise strækker sig gennem stueetagen i Prinsessefløjen på Frederiksborg.

1868: Frølich ser Bayeux-tapetet i Normandiet.

1886: Frisen på Frederiksborg står færdig.

Danmark og England: Hvor Bayeux-tapetet fortæller om normannernes erobring af England i 1066, skildrer Frølichs frise danskernes erobringstogter i England omkring år 1000.

Ét langt drama: Som Bayeux-tapetet lader Frølich fortællingen udfolde sig som et sammenhængende billedforløb fyldt med skibe, krigere, kampe og dramatiske begivenheder.

Podcast

Episode 154 af Frederiksborgs podcast PORTRÆT handler om Vilhelm Erobreren, Slaget ved Hastings og Bayeux-tapetet. <https://frederiksborg.dk/podcast-tore-leifer/erobreren/>

Episode 64 handler om Frølichs frise og om Svend Tveskægs og Knud den Stores erobring af England. <https://frederiksborg.dk/podcast-tore-leifer/froelichfrise/>

Udsnit af Frølich-Frisen. Knud den Store og hans hær går i land i England i september 1015.

Om Frederiksborg

På Frederiksborg står du ansigt til ansigt med mennesker, skelsættende begivenheder og perioder, der har gjort Danmark til Danmark. Frederiksborg er et nationalt portrætgalleri og nationalhistorisk museum, hvor vi kan spejle os i fortiden og bruge den til at undersøge og tale om identitet: Hvem vi er, hvor vi kommer fra, og hvor vi er på vej hen.

Museets stifter, brygger J.C. Jacobsen, ønskede at skabe en stor billedbog over Danmarks historie for at styrke danskernes selvværd efter et hårdt 19. århundrede. Frederiksborg er derfor fyldt med fortællende historiemalerier, som med 1800-tallets nationalromantiske blik i høj grad har formet vores syn på landets historie.

Presse

På www.frederiksborg.dk/presse findes pressemateriale. For interviews og fremvisninger af hhv. Bayeux-tapetkopi og Frølich-frise, kontakt kommunikationschef Sara Juel Andersen: mail sja@frederiksborg.dk / tlf. 29747553.

